

Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

► B   DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2008/48/WE
z dnia 23 kwietnia 2008 r.
w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę Rady 87/102/EWG
(Dz.U. L 133 z 22.5.2008, s. 66)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
► <u>M1</u>	Dyrektywa Komisji 2011/90/UE z dnia 14 listopada 2011 r.	L 296	35	15.11.2011
► <u>M2</u>	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/17/UE z dnia 4 lutego 2014 r.	L 60	34	28.2.2014
► <u>M3</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r.	L 171	1	29.6.2016
► <u>M4</u>	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1243 z dnia 20 czerwca 2019 r.	L 198	241	25.7.2019

sprostowana przez:

- C1   Sprostowanie, Dz.U. L 207 z 11.8.2009, s. 14 (2008/48/WE)
- C2   Sprostowanie, Dz.U. L 199 z 31.7.2010, s. 40 (2008/48/WE)
- C3   Sprostowanie, Dz.U. L 234 z 10.9.2011, s. 46 (2008/48/WE)

**DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
2008/48/WE**

z dnia 23 kwietnia 2008 r.

**w sprawie umów o kredyt konsumencki oraz uchylająca dyrektywę
Rady 87/102/EWG**

ROZDZIAŁ I

PRZEDMIOT, ZAKRES ZASTOSOWANIA I DEFINICJE

Artykuł 1

Przedmiot

Celem niniejszej dyrektywy jest harmonizacja niektórych aspektów przepisów ustawowych, wykonawczych i procedur administracyjnych państw członkowskich, dotyczących umów o kredyt konsumencki.

Artykuł 2

Zakres stosowania

1. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do umów o kredyt.
2. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do:
  - a) umów o kredyt, który zabezpieczony jest hipoteką lub innym porównywalnym zabezpieczeniem na nieruchomości powszechnie stosowanym w państwie członkowskim lub który zabezpieczony jest prawem związanym z nieruchomością;
  - b) umów o kredyt przeznaczony na sfinansowanie nabycia lub utrzymania prawa własności nieruchomości gruntowej lub istniejącego lub planowanego budynku;
  - c) umów o kredyt, którego całkowita kwota jest niższa niż 200 EUR lub wyższa niż 75 000 EUR;
  - d) umów najmu lub leasingu, jeżeli ani sama umowa, ani jakakolwiek umowa odrębna nie przewidują obowiązku nabycia przedmiotu umowy; domniemywa się, że taki obowiązek istnieje, jeżeli kredytodawca decyduje o tym jednostronnie;
  - e) umów o kredyt w rachunku bieżącym, który musi być spłacany w ciągu jednego miesiąca;
  - f) umów o kredyt nieoprocentowany i wolny od wszelkich opłat oraz umów o kredyt zawartych na warunkach przewidujących jego spłatę w terminie trzech miesięcy i wymóg uiszczenia jedynie nieznacznych opłat;
  - g) umów o kredyt udzielany przez pracodawcę swoim pracownikom w ramach jego działalności dodatkowej, nieoprocentowany lub oprocentowany według rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania niższej od powszechnie stosowanych na rynku i który nie jest oferowany ogółowi społeczeństwa;

▼B

- h) umów o kredyt zawartych z przedsiębiorstwami inwestycyjnymi zdefiniowanymi w art. 4 ust. 1 dyrektywy 2004/39/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 kwietnia 2004 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych ⁽¹⁾ lub z instytucjami kredytowymi zdefiniowanymi w art. 4 dyrektywy Rady 2006/48/WE w celu umożliwienia inwestorowi przeprowadzenia transakcji mającej związek z przynajmniej jednym instrumentem wymienionym w sekcji C załącznika I do dyrektywy 2004/39/WE, w przypadku gdy przedsiębiorstwo inwestycyjne lub instytucja kredytowa udzielająca kredytu bierze udział w takiej transakcji;
- i) umów o kredyt, które są wynikiem ugody osiągniętej w sądzie lub przed innym organem ustawowym;
- j) umów o kredyt, które dotyczą odroczonej spłaty – bez żadnych opłat – istniejącego zadłużenia;
- k) umów o kredyt, przy zawieraniu których od konsumenta wymaga się złożenia tytułem zabezpieczenia przedmiotu u kredytodawcy, jeżeli odpowiedzialność konsumenta jest ściśle ograniczona do tego zastawionego przedmiotu;
- l) umów o kredyt dotyczących kredytów udzielanych ograniczonej grupie osób na mocy przepisu ustawowego służącego interesowi ogólnemu, z zastosowaniem niższych stóp oprocentowania niż powszechnie stosowane na rynku lub nieoprocentowanych, lub z zastosowaniem innych warunków, które są korzystniejsze dla konsumenta niż powszechnie stosowane na rynku oraz stóp oprocentowania nie wyższych niż powszechnie stosowane na rynku.

▼M2

2a. Niezależnie od ust. 2 lit. c) niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do umów o kredyt niezabezpieczony przeznaczony na remont nieruchomości mieszkalnej, której całkowita kwota jest wyższa niż 75 000 EUR.

▼B

3. W odniesieniu do umów o kredyt w rachunku bieżącym, który to kredyt podlega spłacie na żądanie lub w terminie trzech miesięcy, stosuje się wyłącznie art. 1–3, art. 4 ust. 1, art. 4 ust. 2 lit. a)–c), art. 4 ust. 4, art. 6–9, art. 10 ust. 1, 4 i 5, art. 12, 15, 17 i art. 19–32.

4. W odniesieniu do umów o kredyt w formie przekroczenia stosuje się wyłącznie art. 1–3, 18, 20 i 22–32.

5. Państwa członkowskie mogą ustalić, że wyłącznie art. 1–4, 6, 7 i 9, art. 10 ust. 1, art. 10 ust. 2 lit. a)–h) i l), art. 10 ust. 4 oraz art. 11, 13 oraz 16–32 mają zastosowanie do umów o kredyt zawieranych przez organizację, która:

- a) została utworzona dla wzajemnych korzyści jej członków;
- b) nie przynosi zysków osobom innym niż jej członkowie;
- c) realizuje cel społeczny przewidziany w ustawodawstwie krajowym;
- d) przyjmuje – wyłącznie od swoich członków – oszczędności oraz zarządza nimi, a także udostępnia tym osobom źródła kredytowania; oraz
- e) udziela kredytu w oparciu o rzeczywistą roczną stopę oprocentowania, która jest niższa niż stopy powszechnie stosowane na rynku lub w stosunku do której stosuje się pułap ustanowiony w prawie krajowym;

⁽¹⁾ Dz.U. L 145 z 30.4.2004, s. 1. Dyrektywa zmieniona ostatnio dyrektywą 2008/10/WE (Dz.U. L 76 z 19.3.2008, s. 33).

▼ B

i w której członkostwo jest ograniczone do osób zamieszkujących lub zatrudnionych w określonym miejscu lub do pracowników i emerytowanych pracowników określonego pracodawcy lub osób spełniających inne warunki określone w prawie krajowym jako podstawa istnienia więzi między członkami.

Państwa członkowskie mogą wyłączyć ze stosowania niniejszej dyrektywy umowy o kredyt zawarte przez taką organizację, w przypadku gdy całkowita wartość wszystkich obowiązujących umów o kredyt zawartych przez tę organizację jest mało znacząca w stosunku do całkowitej wartości wszystkich obowiązujących umów o kredyt w państwie członkowskim, w którym organizacja ma siedzibę, a całkowita wartość wszystkich obowiązujących umów o kredyt zawartych przez wszystkie takie organizacje w tym państwie członkowskim jest niższa niż 1 % całkowitej wartości wszystkich obowiązujących umów o kredyt zawartych w tym państwie członkowskim.

Państwa członkowskie co roku sprawdzają, czy w dalszym ciągu spełnione są warunki niezbędne do zastosowania takich wyłączeń, a także podejmują działania mające na celu cofnięcie wyłączenia, w przypadku gdy uznają, że warunki te nie są już spełniane.

6. Państwa członkowskie mogą określić, że do umów o kredyt przewidujących dokonanie między kredytodawcą a konsumentem uzgodnień dotyczących odroczenia płatności lub sposobu spłaty, w przypadku gdy konsument zalega już ze spłatą zadłużenia wynikającego z pierwotnej umowy o kredyt, stosuje się wyłącznie art. 1–4, art. 6, 7, 9, art. 10 ust. 1, art. 10 ust. 2 lit. a)–i), l) i r), art. 10 ust. 4, art. 11, 13, 16 i art. 18–32, w przypadku gdy:

- a) uzgodnienia takie prawdopodobnie zapobiegą ewentualnemu postępowaniu sądowemu w związku z taką zaległością; oraz
- b) wobec konsumenta nie zostaną przy tym zastosowane mniej korzystne warunki w porównaniu z warunkami określonymi w pierwotnej umowie o kredyt.

Jednak jeżeli umowa o kredyt jest objęta zakresem stosowania ust. 3, stosuje się wyłącznie przepisy tego ustępu.

*Artykuł 3***Definicje**

Na użytek niniejszej dyrektywy stosuje się następujące definicje:

- a) „konsument” oznacza osobę fizyczną, która w transakcjach objętych niniejszą dyrektywą działa w celach niezwiązanych ze swoją działalnością handlową, gospodarczą lub zawodową;
- b) „kredytodawca” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która udziela kredytu lub daje przyrzeczenie udzielenia kredytu w ramach wykonywanej przez siebie działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej;
- c) „umowa o kredyt” oznacza umowę, na mocy której kredytodawca udziela kredytu konsumentowi lub daje przyrzeczenie udzielenia kredytu konsumentowi w formie odroczonej płatności, pożyczki lub innego podobnego świadczenia finansowego, z wyjątkiem umów dotyczących ciągłego świadczenia usług lub dotyczących dostaw towarów tego samego rodzaju, jeżeli konsument płaci za takie usługi lub towary w ratach przez okres ich świadczenia lub dostarczania;

▼B

- d) „kredyt w rachunku bieżącym” oznacza zawartą w sposób wyraźny umowę o kredyt, na mocy której kredytodawca umożliwia konsumentowi dysponowanie środkami finansowymi w wysokości przekraczającej bieżące saldo rachunku bieżącego konsumenta;
- e) „przekroczenie” oznacza akceptowane w sposób milczący przekroczenie salda środków, na mocy którego kredytodawca umożliwia konsumentowi dysponowanie środkami finansowymi w wysokości przekraczającej bieżące saldo rachunku bieżącego konsumenta lub udzielony kredyt w rachunku bieżącym;
- f) „pośrednik kredytowy” oznacza osobę fizyczną lub prawną, która nie działa w charakterze kredytodawcy i która w ramach wykonywanej przez siebie działalności handlowej, gospodarczej lub zawodowej za wynagrodzeniem w formie pieniężnej lub każdej innej uzgodnionej formie korzyści finansowej:
- (i) przedstawia lub oferuje konsumentom umowy o kredyt;
  - (ii) udziela konsumentom pomocy podejmując w związku z umowami o kredyt prace przygotowawcze inne niż wymienione w pkt (i); lub
  - (iii) zawiera z konsumentami umowy o kredyt w imieniu kredytodawcy;
- g) „całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta” oznacza wszystkie koszty łącznie z odsetkami, prowizjami, podatkami oraz wszelkimi innymi opłatami, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, które to koszty znane są kredytodawcy, z wyjątkiem kosztów notarialnych; uwzględniane są tu także koszty usług dodatkowych związanych z umową o kredyt, w szczególności składki z tytułu ubezpieczenia, jeżeli, dodatkowo, zawarcie umowy dotyczącej usługi jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach;
- h) „całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta” oznacza sumę całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu ponieszonego przez konsumenta;
- i) „rzeczywista roczna stopa oprocentowania” oznacza całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym, w odpowiednich przypadkach, wraz z kosztami, o których mowa w art. 19 ust. 2;
- j) „stopa oprocentowania kredytu” oznacza stopę oprocentowania wyrażoną jako stałe lub zmienne oprocentowanie stosowane w stosunku rocznym do wypłaconej kwoty kredytu;
- k) „stała stopa oprocentowania kredytu” oznacza, że kredytodawca i konsument uzgadniają w umowie o kredyt stosowanie jednej stopy oprocentowania kredytu przez cały okres obowiązywania umowy o kredyt lub kilku stóp oprocentowania kredytu w okresach będących częścią okresu obowiązywania umowy, wykorzystując przy tym stałą określoną wartość procentową. Jeżeli umowa o kredyt nie określa wszystkich stóp oprocentowania kredytu, stopa oprocentowania kredytu uznawana jest za stałą jedynie w odniesieniu do tych okresów będących częścią okresu obowiązywania umowy o kredyt, dla których stopy oprocentowania kredytu zostały określone wyłącznie przy wykorzystaniu stałej określonej wartości procentowej uzgodnionej przy zawarciu umowy o kredyt;
- l) „całkowita kwota kredytu” oznacza maksymalną kwotę lub łączne kwoty udostępnione na podstawie umowy o kredyt;
- m) „trwały nośnik” oznacza urządzenie umożliwiające konsumentowi przechowywanie informacji kierowanych do niego osobiście w sposób, który daje mu do nich dostęp w przyszłości przez okres odpowiedni do celów, jakim te informacje służą, i który pozwala na odtworzenie przechowywanych informacji w niezminionej postaci;

▼B

- n) „umowa o kredyt wiązany” oznacza umowę o kredyt, zgodnie z którą
- (i) dany kredyt służy wyłącznie finansowaniu innej umowy dotyczącej dostawy określonych towarów lub świadczenia określonej usługi; oraz
  - (ii) obie te umowy stanowią z obiektywnego punktu widzenia jedną transakcję handlową; uznaje się, że jedna transakcja handlowa ma miejsce wtedy, gdy dostawca towarów lub usług sam finansuje kredyt na potrzeby konsumenta lub, w przypadku finansowania przez stronę trzecią, jeżeli kredytodawca korzysta z usług dostawcy towarów lub usług w związku z zawarciem lub przygotowywaniem umowy o kredyt lub w przypadku gdy dane towary lub świadczenie danej usługi jest wyraźnie określone w umowie o kredyt.

ROZDZIAŁ II

INFORMACJE I POSTĘPOWANIE POPRZEDZAJĄCE ZAWARCIE UMÓW O KREDYT*Artykuł 4***Standardowe informacje podawane w reklamie**

1. Wszelkie reklamy umów o kredyt podające stopę oprocentowania lub inne dane liczbowe odnoszące się do kosztów kredytu ponoszonych przez konsumenta zawierają standardowe informacje określone w niniejszym artykule.

Obowiązek ten nie ma zastosowania, w przypadku gdy ustawodawstwo krajowe wymaga podawania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania w reklamach dotyczących umów o kredyt, w których nie podaje się stopy oprocentowania lub innych danych liczbowych dotyczących wszelkich kosztów kredytu ponoszonych przez konsumenta w rozumieniu akapitu pierwszego.

2. Standardowe informacje określają w sposób jasny, zwięzły i widoczny – na podstawie reprezentatywnego przykładu:

- a) stopę oprocentowania kredytu, stałą lub zmienną, lub obydwie te stopy, wraz ze szczegółami dotyczącymi wszelkich opłat uwzględnionych w całkowitym koszcie kredytu ponoszonym przez konsumenta;
- b) całkowitą kwotę kredytu;
- c) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania; w przypadku tych rodzajów umów o kredyt, o których mowa w art. 2 ust. 3, państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o odstąpieniu od wymogu podawania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania;
- d) w odpowiednich przypadkach, okres obowiązywania umowy o kredyt;
- e) w przypadku kredytu w formie odroczonej płatności za określony towar lub usługę – cenę gotówkową oraz kwoty wszelkich zaliczek; oraz

▼B

f) w odpowiednich przypadkach, całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta oraz wysokość rat.

3. Jeśli do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach niezbędne jest zawarcie umowy dotyczącej usługi dodatkowej związanej z umową o kredyt, w szczególności umowy ubezpieczenia, a kosztu takiej usługi nie można z góry określić, informację o obowiązku zawarcia takiej umowy również podaje się w sposób jasny, zwięzły i widoczny wraz z rzeczywistą roczną stopą oprocentowania.

4. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla dyrektywy 2005/29/WE.

*Artykuł 5***Informacje udzielane przed zawarciem umowy**

1. W stosownym czasie przed związaniem się konsumenta umową o kredyt lub ofertą kredytodawca oraz, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy dostarczają konsumentowi – na podstawie warunków kredytu zaproponowanych przez kredytodawcę, a także, w stosownych przypadkach, zgodnie z preferencjami określonymi przez konsumenta i informacjami przez niego przekazanymi – informacje potrzebne do porównania różnych ofert w celu podjęcia, przy pełnej znajomości faktów, decyzji, czy zawrzeć umowę o kredyt. Informacje te, w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, powinny zostać przekazane przy użyciu standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego określonego w załączniku II. Domniemywa się, że kredytodawca spełnił wymogi informacyjne określone w niniejszym ustępie, a także w art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 2002/65/WE, jeśli przekazał on konsumentowi standardowy europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego.

Informacje te określają:

- a) rodzaj kredytu;
- b) dane identyfikacyjne i adres kredytodawcy, a także, w stosownych przypadkach, dane identyfikacyjne i adres zaangażowanego pośrednika kredytowego;
- c) całkowitą kwotę kredytu oraz warunki dokonywania wypłat;
- d) okres obowiązywania umowy o kredyt;
- e) w przypadku kredytu w formie odroczonej płatności za towar lub usługę lub umowy o kredyt wiązany – towar lub usługę i ich cenę gotówkową;
- f) stopę oprocentowania kredytu, warunki stosowania tej stopy oprocentowania oraz, jeśli są dostępne, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne mające zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu, a także okresy, warunki i procedury zmian stopy oprocentowania kredytu. Jeżeli w różnych okolicznościach stosuje się różne stopy oprocentowania – wyżej wymienione informacje o wszystkich stosowanych stopach;

▼B

- g) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, przedstawione za pomocą reprezentatywnego przykładu podającego wszystkie założenia przyjęte do obliczenia tej stopy; w przypadku gdy konsument poinformował kredytodawcę o co najmniej jednym ze składników preferowanego przez siebie kredytu, takich jak okres obowiązywania umowy o kredyt i całkowita kwota kredytu, kredytodawca uwzględni te składniki; jeżeli umowa o kredyt przewiduje różne sposoby dokonywania wypłat, w odniesieniu do których obowiązują różne opłaty i stopy oprocentowania, a kredytodawca korzysta z założenia, o którym mowa w załączniku I część II lit. b), zaznacza on, że inne mechanizmy dokonywania wypłat mogą spowodować zastosowanie wyższej rocznej stopy oprocentowania;
- h) kwotę, liczbę i częstotliwość płatności, jakich ma dokonać konsument, oraz, w stosownych przypadkach, kolejność, w jakiej płatności będą zaliczane na poczet spłaty różnych należnych sald, dla których stosuje się różne stopy oprocentowania;
- i) w stosownych przypadkach, opłaty za prowadzenie jednego lub kilku rachunków, na których zapisywane są zarówno transakcje płatności, jak i wypłaty, chyba że otwarcie takiego rachunku nie jest obowiązkowe, łącznie z opłatami za korzystanie ze środków płatniczych, zarówno dla transakcji płatności, jak i dla wypłat, a także wszelkie inne opłaty powstałe w związku z umową o kredyt oraz warunki, na jakich opłaty te mogą ulegać zmianie;
- j) w stosownych przypadkach – konieczność poniesienia przez konsumenta kosztów notarialnych przy zawarciu umowy o kredyt;
- k) obowiązek, o ile taki istnieje, zawarcia umowy dotyczącej usług dodatkowych związanych z umową o kredyt, w szczególności ubezpieczenia, w przypadku gdy zawarcie takiej umowy jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach;
- l) stopę oprocentowania mającą zastosowanie w przypadku opóźnienia płatności oraz ustaleń dotyczących jej zmian, a także, w stosownych przypadkach, wszelkie opłaty z tytułu zaległości w spłacie;
- m) ostrzeżenie o konsekwencjach braku płatności;
- n) w stosownych przypadkach, wymagane zabezpieczenia;
- o) istnienie lub brak prawa do odstąpienia od umowy;
- p) prawo do przedterminowej spłaty, o ile ono istnieje i, w stosownych przypadkach, informację na temat prawa kredytodawcy do rekompensaty, a także sposób określania tej rekompensaty zgodnie z art. 16;
- q) prawo konsumenta do natychmiastowego otrzymania bezpłatnej informacji, zgodnie z art. 9 ust. 2, na temat wyników przeprowadzonej w celu oceny jego zdolności kredytowej weryfikacji w bazie danych;

▼ B

- r) prawo konsumenta do bezpłatnego otrzymania na żądanie egzemplarza projektu umowy o kredyt. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli w chwili, gdy konsument zgłasza takie żądanie, kredytodawca nie wyraża chęci zawarcia z konsumentem umowy o kredyt; oraz
- s) w stosownych przypadkach, czas, przez jaki kredytodawca jest związany informacjami udzielonymi przed zawarciem umowy o kredyt.

▼ M3

Jeżeli w umowie o kredyt stosuje się odniesienie do wskaźnika referencyjnego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 ⁽¹⁾, kredytodawca, lub w stosownych przypadkach pośrednik kredytowy, podaje konsumentowi nazwę wskaźnika referencyjnego i jego administratora oraz informuje o potencjalnych konsekwencjach dla konsumenta w osobnym dokumencie, który może zostać załączony do standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego.

▼ B

Wszelkie dodatkowe informacje, jakie kredytodawca przekazuje konsumentowi, są podawane w osobnym dokumencie, który może zostać załączony do standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego.

2. W przypadku kontaktów telefonicznych, o których mowa w art. 3 ust. 3 dyrektywy 2002/65/WE, opis głównych cech usługi finansowej, która ma być dostarczona zgodnie z art. 3 ust. 3 lit. b) tiret drugie tej dyrektywy, zawiera co najmniej elementy określone w ust. 1 lit. c), d), e), f) i h) niniejszego artykułu łącznie z rzeczywistą roczną stopą oprocentowania przedstawioną w formie reprezentatywnego przykładu, a także całkowitą kwotą do zapłaty przez konsumenta.

3. Jeżeli umowa została zawarta na żądanie konsumenta z zastosowaniem środków porozumiewania się na odległość, które nie pozwalają na przekazanie informacji zgodnie z ust. 1, w szczególności w przypadku, o którym mowa w ust. 2, kredytodawca dostarcza konsumentowi pełnych informacji udzielanych zwykle przed zawarciem umowy natychmiast po zawarciu umowy o kredyt przy zastosowaniu formularza standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego.

4. Na żądanie konsument otrzymuje bezpłatnie, oprócz standardowego europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego, egzemplarz projektu umowy o kredyt. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli w chwili, gdy konsument zgłasza takie żądanie, kredytodawca nie wyraża chęci zawarcia z nim umowy o kredyt.

5. W przypadku umowy o kredyt, zgodnie z którą płatności dokonywane przez konsumenta nie są natychmiast odpowiednio zaliczane na poczet spłaty całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane do zgromadzenia kapitału przez okresy i na warunkach określonych w umowie o kredyt lub w umowie dodatkowej, informacje udzielane przed zawarciem umowy, wymagane na mocy ust. 1, zawierają jasne i zwięzłe stwierdzenie, że taka umowa o kredyt nie przewiduje gwarancji spłaty całkowitej kwoty kredytu wypłaconej na jej podstawie, chyba że taka gwarancja jest udzielana.

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 z dnia 8 czerwca 2016 r. w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 (Dz.U. L 171 z 29.6.2016, s. 1).

▼B

6. Państwa członkowskie zapewniają, by kredytodawcy i, w stosownych przypadkach, pośrednicy kredytowi udzielali konsumentowi odpowiednich wyjaśnień, w odpowiednich przypadkach przez objaśnienie informacji udzielanych przed zawarciem umowy zgodnie z ust. 1, głównych cech proponowanych produktów oraz konkretnych skutków dla konsumenta, jakie mogą one za sobą pociągać, w tym konsekwencji zaległości w spłacie, tak aby konsument mógł ocenić, czy proponowana umowa o kredyt jest dostosowana do jego potrzeb i sytuacji finansowej. Państwa członkowskie mogą ustalić tryb i zakres takiej pomocy, a także określić podmiot, który ma udzielać pomocy, w zależności od konkretnych okoliczności, w jakich umowa o kredyt jest oferowana, osobę, której jest ona oferowana, a także rodzaj oferowanego kredytu.

*Artykuł 6***Wymogi dotyczące informacji udzielanych przed zawarciem niektórych umów o kredyt w rachunku bieżącym i niektórych szczególnych umów o kredyt**

1. W stosownym czasie przed związaniem się konsumenta jakąkolwiek umową o kredyt lub ofertą dotyczącą umowy o kredyt, o której mowa w art. 2 ust. 3, 5 lub 6, kredytodawca i, w stosownych przypadkach, pośrednik kredytowy dostarczają konsumentowi – na podstawie warunków kredytu zaproponowanych przez kredytodawcę, a także, w stosownych przypadkach, zgodnie z preferencjami określonymi przez konsumenta i informacjami przez niego przekazanymi – informacje potrzebne do porównania różnych ofert w celu podjęcia, przy pełnej znajomości faktów, decyzji, czy zawrzeć umowę o kredyt.

Informacje te określają:

- a) rodzaj kredytu;
- b) dane identyfikacyjne i adres kredytodawcy, a także, w stosownych przypadkach, dane identyfikacyjne i adres zaangażowanego pośrednika kredytowego;
- c) całkowitą kwotę kredytu;
- d) okres obowiązywania umowy o kredyt;
- e) stopę oprocentowania kredytu; warunki stosowania tej stopy oprocentowania, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne mające zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu, opłaty mające zastosowanie od chwili zawarcia umowy o kredyt oraz, w stosownych przypadkach, warunki, na jakich opłaty te mogą ulec zmianie;
- f) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania przedstawioną w formie reprezentatywnych przykładów zawierających wszystkie założenia przyjęte do obliczenia tej stopy;

▼B

- g) warunki i procedurę rozwiązania umowy o kredyt;
- h) w przypadku umów o kredyt, o których mowa w art. 2 ust. 3, w odpowiednich przypadkach wskazanie, że od konsumenta będzie można żądać w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu;
- i) stopę oprocentowania mającą zastosowanie do opóźnionych płatności oraz ustalenia dotyczące jej zmian, a także, w stosownych przypadkach, wszelkie opłaty z tytułu opóźnienia w spłacie;
- j) prawo konsumenta do niezwłocznego otrzymania bezpłatnej informacji, zgodnie z art. 9 ust. 2, na temat wyników przeprowadzonej w celu oceny jego zdolności kredytowej weryfikacji w bazie danych;
- k) w przypadku umów o kredyt, o których mowa w art. 2 ust. 3, informacje dotyczące opłat stosowanych od chwili zawarcia umowy, a także, w stosownych przypadkach, warunki, na jakich te opłaty mogą ulec zmianie;
- l) w stosownych przypadkach, czas, przez jaki kredytodawca jest związany informacjami udzielanymi przed zawarciem umowy o kredyt.

Informacje te przekazuje się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, przy czym wszystkie spośród nich są jednakowo widoczne. Można je przekazać przy użyciu europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego określonego w załączniku III. Domniemywa się, że kredytodawca spełnił wymogi informacyjne określone w niniejszym ustępie, a także w art. 3 ust. 1 i 2 dyrektywy 2002/65/WE, jeżeli przekazał konsumentowi europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumenckiego.

2. W przypadku umów o kredyt, o których mowa w art. 2 ust. 3, państwa członkowskie mogą zdecydować o braku obowiązku podawania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania.

3. W przypadku umowy o kredyt, o której mowa w art. 2 ust. 5 i 6, informacje przekazane konsumentowi zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu obejmują również:

- a) kwotę, liczbę i częstotliwość płatności, jakich ma dokonać konsument, oraz, w stosownych przypadkach, kolejność, w jakiej płatności będą zaliczane na poczet spłaty różnych należnych sald, dla których stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu; oraz
- b) prawo do przedterminowej spłaty i, w stosownych przypadkach, informację na temat prawa kredytodawcy do rekompensaty, a także sposobu jej określania.

Jeżeli umowa o kredyt jest objęta zakresem zastosowania art. 2 ust. 3, stosuje się wyłącznie przepisy ust. 1 niniejszego artykułu.

▼B

4. W przypadku kontaktów telefonicznych oraz w sytuacji, gdy konsument wnosi o natychmiastowe udostępnienie mu kredytu w rachunku bieżącym, opis głównych cech usługi finansowej zawiera co najmniej elementy, o których mowa w ust. 1 lit. c), e), f) oraz h). Ponadto w przypadku umów o kredyt, o których mowa w ust. 3, opis głównych cech produktu zawiera szczegółowe informacje na temat okresu obowiązywania umowy o kredyt.

5. Niezależnie od wyłączenia, o którym mowa w art. 2 ust. 2 lit. e), państwa członkowskie stosują w odniesieniu do umów o kredyt w rachunku bieżącym, który musi zostać spłacony w ciągu jednego miesiąca, co najmniej wymogi określone w pierwszym zdaniu ust. 4 niniejszego artykułu.

6. Na żądanie konsument otrzymuje bezpłatnie oprócz informacji, o której mowa w ust. 1–4, egzemplarz projektu umowy o kredyt zawierający informacje umowne, określone w art. 10, w zakresie, w jakim artykuł ten ma zastosowanie. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli w chwili, gdy konsument zgłasza takie żądanie, kredytodawca nie wyraża chęci zawarcia z nim umowy o kredyt.

7. Jeżeli umowa została zawarta na żądanie konsumenta z zastosowaniem środków porozumiewania się na odległość, które nie umożliwiają dostarczenia informacji zgodnie z ust. 1 i 3, w tym w przypadkach, o których mowa w ust. 4, kredytodawca natychmiast po zawarciu umowy o kredyt spełnia swój obowiązek określony w ust. 1 i 3 przez dostarczenie konsumentowi informacji umownych, zgodnie z art. 10, w zakresie, w jakim artykuł ten ma zastosowanie.

*Artykuł 7***Wyłączenia z obowiązku udzielania informacji przed zawarciem umowy**

Artykuł 5 i 6 nie mają zastosowania do dostawców towarów lub usług działających w charakterze pośredników kredytowych w ramach działalności dodatkowej. Pozostaje to bez uszczerbku dla obowiązku zapewnienia przez kredytodawcę uzyskania przez konsumenta informacji udzielanych przed zawarciem umowy, o których mowa w tych artykułach.

*Artykuł 8***Obowiązek przeprowadzenia oceny zdolności kredytowej**

1. Państwa członkowskie zapewniają przeprowadzanie przez kredytodawcę przed zawarciem umowy o kredyt oceny zdolności kredytowej konsumenta na podstawie wystarczających informacji przekazanych mu, w stosownych przypadkach, przez konsumenta oraz, w razie konieczności, na podstawie informacji uzyskanych z odpowiedniej bazy danych. Państwa członkowskie, których ustawodawstwo wymaga od kredytodawców dokonania oceny zdolności kredytowej konsumenta na podstawie informacji z danej bazy danych, mogą zachować ten wymóg.

▼B

2. Państwa członkowskie zapewniają w przypadku uzgodnienia przez strony zmiany całkowitej kwoty kredytu po zawarciu umowy o kredyt uaktualnianie przez kredytodawcę będących w jego posiadaniu informacji finansowych dotyczących konsumenta i przeprowadzanie oceny zdolności kredytowej konsumenta przed znaczącą podwyżką całkowitej kwoty kredytu.

ROZDZIAŁ III

DOSTĘP DO BAZ DANYCH*Artykuł 9***Dostęp do baz danych**

1. Każde państwo członkowskie zapewnia kredytodawcom z innych państw członkowskich dostęp do baz danych wykorzystywanych w tym państwie członkowskim do oceny zdolności kredytowej konsumentów. Warunki dostępu są niedyskryminujące.

2. Jeżeli odmowa udzielenia kredytu nastąpiła na podstawie informacji pochodzących z bazy danych, kredytodawca natychmiast i bez pobierania żadnych opłat informuje konsumenta o wynikach weryfikacji oraz podaje mu informacje dotyczące bazy danych, w której dokonano weryfikacji.

3. Informacja taka jest udzielana, chyba że udzielanie takich informacji jest zabronione na mocy innych przepisów wspólnotowych lub jest sprzeczne z celami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.

4. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla stosowania dyrektywy 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych⁽¹⁾.

ROZDZIAŁ IV

INFORMACJE I PRAWA DOTYCZĄCE UMÓW O KREDYT*Artykuł 10***Informacje zamieszczane w umowach o kredyt**

1. Umowy o kredyt sporządza się w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku.

Wszystkie umawiające się strony otrzymują egzemplarz umowy o kredyt. Niniejszy artykuł pozostaje bez uszczerbku dla wszelkich przepisów krajowych dotyczących ważności umów o kredyt, które są zgodne z prawem wspólnotowym.

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31. Dyrektywa zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 1882/2003 (Dz.U. L 284 z 31.10.2003, s. 1).

▼ B

2. W umowie o kredyt w sposób jasny i zwięzły określa się:
- a) rodzaj kredytu;
  - b) dane identyfikacyjne i adresy umawiających się stron, a także, w stosownych przypadkach, dane identyfikacyjne pośrednika kredytowego;
  - c) okres obowiązywania umowy o kredyt;
  - d) całkowitą kwotę kredytu oraz warunki dokonywania wypłat;
  - e) w przypadku kredytu w formie odroczonej płatności za określony towar lub usługę lub w przypadku umowy o kredyt wiązany – towar lub usługę i ich cenę gotówkową;
  - f) stopę oprocentowania kredytu, warunki stosowania tej stopy oraz, jeśli są dostępne, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne mające zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu, a także okresy, warunki i procedury zmiany stopy oprocentowania kredytu. Jeżeli w różnych okolicznościach stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu, wyżej wymienione informacje dotyczące wszystkich stosowanych stóp;
  - g) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania i całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta, obliczone w chwili zawierania umowy o kredyt; podawane są wszystkie założenia przyjęte do obliczenia tej stopy;
  - h) kwotę, liczbę i częstotliwość płatności, jakich ma dokonać konsument, oraz, w stosownych przypadkach, kolejność, w jakiej płatności będą zaliczane na poczet spłaty różnych należnych sald, dla których stosuje się różne stopy oprocentowania kredytu;
  - i) w przypadku gdy ma miejsce spłata kapitału w ramach umowy o kredyt na czas określony, prawo konsumenta do otrzymywania, na wniosek i bez opłat, w każdym czasie przez cały okres obowiązywania umowy o kredyt, zestawienia w formie tabeli spłat.

Tabela spłat wskazuje należne płatności oraz okresy i warunki zapłaty takich kwot; poszczególne spłaty przedstawione są w tabeli w rozbiciu na mniejsze elementy w celu uwidocznienia spłaty kapitału, odsetek wyliczonych na podstawie stopy oprocentowania kredytu i, w stosownych przypadkach, kosztów dodatkowych; w przypadku gdy stopa oprocentowania nie jest stała lub gdy koszty dodatkowe mogą ulegać zmianie na mocy umowy o kredyt, tabela spłat zawiera jasne i zwięzłe wskazanie, że dane liczbowe zawarte w tabeli zachowują ważność wyłącznie do następnej zmiany stopy oprocentowania kredytu lub dodatkowych kosztów, zgodnie z umową o kredyt;

▼ B

- j) w przypadku gdy opłaty i odsetki są płacone bez spłaty kapitału, zestawienie wskazujące okresy i warunki płatności odsetek i towarzyszących im stałych lub jednorazowych opłat;
- k) w stosownych przypadkach, opłaty za prowadzenie jednego lub kilku rachunków, na których zapisywane są transakcje płatności, jak i wypłaty, chyba że otwarcie takiego rachunku nie jest obowiązkowe, łącznie z opłatami za korzystanie ze środków płatniczych, zarówno dla transakcji płatności, jak i dla wypłat, oraz wszelkie inne opłaty powstałe w związku z umową o kredyt oraz warunki, na jakich opłaty te mogą ulegać zmianie;
- l) stopę oprocentowania mającą zastosowanie do opóźnionych płatności obowiązującą w chwili zawarcia umowy o kredyt oraz ustalenia dotyczące jej zmian, a także, w stosownych przypadkach, opłaty z tytułu zaległości w spłacie;
- m) ostrzeżenie o konsekwencjach braku płatności;
- n) w stosownych przypadkach, wzmiankę o konieczności poniesienia kosztów notarialnych;
- o) ewentualne wymagane zabezpieczenia i ubezpieczenia;
- p) istnienie prawa do odstąpienia lub brak takiego prawa, okres, w którym można z niego skorzystać, oraz inne warunki korzystania z niego, w tym informację o obowiązku spłaty przez konsumenta wypłaconego kapitału oraz odsetek zgodnie z art. 14 ust. 3 lit. b), a także kwotę odsetek należnych w stosunku dziennym;
- q) informacje na temat praw wynikających z art. 15, a także warunki korzystania z tych praw;
- r) prawo do przedterminowej spłaty oraz procedurę przedterminowej spłaty, a także, w stosownych przypadkach, informację dotyczącą prawa kredytodawcy do otrzymania rekompensaty i sposobu jej ustalania;
- s) procedurę mającą zastosowanie przy korzystaniu z prawa do rozwiązania umowy o kredyt;
- t) informację, czy konsument może skorzystać z pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego, a jeżeli tak – sposoby dostępu do niego;
- u) w stosownych przypadkach, inne warunki umowy;
- v) w stosownych przypadkach, nazwę i adres właściwego organu nadzorczego.

3. W przypadku gdy zastosowanie ma ust. 2 lit. i), kredytodawca w każdym czasie udostępnia konsumentowi bezpłatnie oraz przez cały okres obowiązywania umowy o kredyt zestawienie w formie tabeli spłat.

▼B

4. W przypadku umowy o kredyt, zgodnie z którą płatności dokonywane przez konsumenta nie są natychmiast odpowiednio zaliczane na poczet spłaty całkowitej kwoty kredytu, ale są wykorzystywane do zgromadzenia kapitału przez okresy i na warunkach określonych w umowie o kredyt lub w umowie dodatkowej, informacje wymagane na mocy ust. 2 zawierają jasne i zwięzłe stwierdzenie, że taka umowa o kredyt nie przewiduje gwarancji spłaty całkowitej kwoty wypłat częściowych kredytu dokonanych na podstawie tej umowy, chyba że taka gwarancja jest udzielana.

5. W przypadku umów o kredyt w rachunku bieżącym, o których mowa w art. 2 ust. 3, w sposób jasny i zwięzły określa się:

- a) rodzaj kredytu;
- b) dane identyfikacyjne i adresy umawiających się stron, a także, w stosownych przypadkach, dane identyfikacyjne i adres pośrednika kredytowego;
- c) okres obowiązywania umowy o kredyt;
- d) limit kredytu oraz warunki dokonywania wypłat kredytu;
- e) stopę oprocentowania kredytu, warunki stosowania tej stopy oprocentowania oraz, jeśli są dostępne, wszelkie indeksy lub stopy referencyjne odnoszące się do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu, a także okresy, warunki i procedury zmian stopy oprocentowania kredytu; jeżeli w różnych okolicznościach stosuje się różne stopy oprocentowania, wyżej wymienione informacje o wszystkich stosowanych stopach;
- f) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania i całkowity koszt do zapłaty przez konsumenta, obliczone w chwili zawierania umowy o kredyt; podawane są wszystkie założenia przyjęte do obliczenia tej stopy zgodnie z art. 19 ust. 2 łącznie z art. 3 lit. g) oraz i); państwa członkowskie mogą zdecydować o braku obowiązku podawania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania;
- g) wskazanie, że od konsumenta będzie można żądać w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu;
- h) warunki, na jakich możliwe jest skorzystanie z prawa do odstąpienia od umowy o kredyt; oraz
- i) informacje dotyczące opłat mających zastosowanie od momentu zawarcia takich umów o kredyt oraz, w stosownych przypadkach, warunki, na których te opłaty mogą zostać zmienione.

▼ B*Artykuł 11***Informacje dotyczące stopy oprocentowania kredytu**

1. W stosownych przypadkach konsument otrzymuje, w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, informację o zmianie stopy oprocentowania kredytu, zanim zmiana ta wejdzie w życie. Informacja ta obejmuje kwotę płatności obowiązującą po wejściu w życie nowej stopy oprocentowania kredytu oraz, w przypadku gdy zmienia się liczba lub częstotliwość płatności, szczegółowe informacje na ten temat.

2. Strony mogą postanowić jednak w umowie o kredyt, że konsument otrzymuje informacje, o których mowa w ust. 1, okresowo, w przypadku gdy zmiana stopy oprocentowania kredytu jest spowodowana zmianą stopy referencyjnej, a nowa stopa referencyjna jest podawana do wiadomości publicznej w odpowiedni sposób i informacje o nowej stopie referencyjnej są również dostępne w lokalach kredytodawcy.

*Artykuł 12***Zobowiązania w przypadku umów o kredyt w rachunku bieżącym**

1. Jeżeli umowa o kredyt dotyczy kredytu w rachunku bieżącym, konsument otrzymuje regularnie, poprzez wyciąg z operacji na rachunku, w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, następujące informacje:

- a) dokładnie określony okres objęty wyciągiem;
- b) kwoty i daty dokonanych wypłat;
- c) saldo z poprzedniego wyciągu oraz jego datę;
- d) nowe saldo;
- e) daty operacji i kwoty płatności dokonanych przez konsumenta;
- f) stopę oprocentowania kredytu, którą zastosowano;
- g) wszelkie pobrane opłaty;
- h) w stosownych przypadkach, minimalną kwotę wymaganej spłaty.

2. Ponadto konsument otrzymuje, w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, informację o zmianach stopy oprocentowania kredytu lub należnych opłat, zanim zmiana ta wejdzie w życie.

Strony umowy mogą postanowić jednak w umowie o kredyt, że konsument otrzymuje informacje o zmianie stopy oprocentowania kredytu w sposób określony w ust. 1, w przypadku gdy zmiana stopy oprocentowania kredytu jest spowodowana zmianą stopy referencyjnej, a nowa stopa referencyjna jest podawana do wiadomości publicznej w odpowiedni sposób i informacje o nowej stopie referencyjnej są również dostępne w lokalach kredytodawcy.

▼B*Artykuł 13***Umowy o kredyt odnawialny**

1. Konsument może bez dodatkowych opłat wypowiedzieć umowę o kredyt odnawialny w dowolnym momencie, chyba że strony uzgodniły w umowie okres wypowiedzenia. Okres ten nie może przekraczać jednego miesiąca.

Jeśli umowa o kredyt tak stanowi, kredytodawca może w drodze oświadczenia sporządzonego w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku wypowiedzieć umowę o kredyt odnawialny z zachowaniem co najmniej dwumiesięcznego okresu wypowiedzenia.

2. Jeśli umowa o kredyt tak stanowi, kredytodawca może z obiektywnie uzasadnionych przyczyn wypowiedzieć konsumentowi prawo do dokonywania wypłat na podstawie umowy o kredyt odnawialny. Kredytodawca informuje konsumenta o takim wypowiedzeniu i o jego przyczynach w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, jeżeli istnieje taka możliwość, zanim stanie się ono skuteczne, a najpóźniej natychmiast po tym fakcie, chyba że udzielenie takiej informacji jest zabronione na mocy innych przepisów wspólnotowych lub sprzeczne z celami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.

*Artykuł 14***Prawo do odstąpienia od umowy**

1. Konsumentowi przysługuje prawo do odstąpienia od umowy o kredyt bez podania przyczyny w terminie czternastu dni kalendarzowych.

Okres, w którym możliwe jest odstąpienie od umowy, rozpoczyna się:

- a) w dniu zawarcia umowy o kredyt; lub
- b) w dniu, w którym konsument otrzymał warunki umowy oraz informacje zgodnie z art. 10, jeżeli dzień ten przypada po dniu, o którym mowa w lit. a) niniejszego akapitu.

2. Jeżeli przepisy krajowe w przypadku umowy o kredyt wiązany, określony w art. 3 lit. n), w dniu wejścia w życie niniejszej dyrektywy przewidują już, że środki finansowe nie mogą zostać udostępnione konsumentowi przed upływem określonego okresu, państwa członkowskie mogą wyjątkowo przewidzieć, że okres, o którym mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, może zostać skrócony to tego określonego okresu na wyraźne żądanie konsumenta.

3. Jeżeli konsument korzysta z prawa do odstąpienia od umowy, to:

- a) aby odstąpienie to było skuteczne, powiadamia on o tym kredytodawcę, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 1, w sposób określony w informacji przekazanej mu przez kredytodawcę zgodnie z art. 10 ust. 2 lit. p), za pomocą środków, które na mocy przepisów krajowych mogą stanowić dowód. Uznaje się, że termin jest zachowany, jeżeli powiadomienie, w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku dostępnym kredytodawcy, zostało wysłane przed upływem tego terminu; oraz

▼B

b) bez nieuzasadnionej zwłoki, a najpóźniej w ciągu 30 dni kalendarzowych od wysłania kredytodawcy powiadomienia o odstąpieniu, spłaca on kredytodawcy kapitał oraz odsetki od kapitału należne od dnia wypłaty kredytu do dnia spłaty kapitału. Odsetki wylicza się na podstawie uzgodnionej stopy oprocentowania kredytu. W przypadku odstąpienia od umowy kredytodawcy nie przysługuje od konsumenta żadna inna rekompensata, z wyjątkiem rekompensaty bezzwrotnych opłat wniesionych przez kredytodawcę na rzecz organów administracji publicznej.

4. Jeżeli z umową o kredyt związana jest usługa dodatkowa świadczona przez kredytodawcę lub stronę trzecią na podstawie umowy między tą stroną trzecią a kredytodawcą, umowa o usługę dodatkową przestaje wiązać konsumenta w przypadku skorzystania przez niego z prawa do odstąpienia od umowy o kredyt zgodnie z niniejszym artykułem.

5. Jeżeli konsumentowi przysługuje prawo do odstąpienia zgodnie z ust. 1, 3 i 4, nie stosuje się art. 6 i 7 dyrektywy 2002/65/WE ani art. 5 dyrektywy Rady 85/577/EWG z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie ochrony konsumentów w odniesieniu do umów zawartych poza lokalem przedsiębiorstwa ⁽¹⁾.

6. Państwa członkowskie mogą postanowić, że ust. 1–4 niniejszego artykułu nie stosuje się do umów o kredyt zawieranych z mocy prawa przy udziale notariusza, z zastrzeżeniem, że notariusz potwierdza, że konsument ma zagwarantowane prawa określone w art. 5 i 10.

7. Niniejszy artykuł nie narusza przepisów krajowych ustanawiających okres, w którym wykonanie umowy nie może się rozpocząć.

*Artykuł 15***Umowy o kredyt wiązany**

1. Jeżeli konsument skorzystał z wynikającego z przepisów wspólnotowych prawa do odstąpienia od umowy dotyczącej dostawy towarów lub usług, przestaje być związany umową o kredyt wiązany.

2. Jeżeli towary lub usługi objęte umową o kredyt wiązany nie zostały dostarczone lub zostały dostarczone jedynie w części, lub nie są zgodne z umową dotyczącą ich dostawy, konsument ma prawo dochodzić swoich uprawnień wobec kredytodawcy, jeżeli dochodzenie praw przysługujących konsumentowi zgodnie z przepisami lub umową dostawy towarów lub świadczenia usług wobec dostawcy nie odniosło skutku. Państwa członkowskie określają zakres i warunki, na jakich można skorzystać z tych środków prawnych.

3. Niniejszy artykuł nie narusza przepisów krajowych, na podstawie których kredytodawca ponosi odpowiedzialność solidarną z tytułu każdego roszczenia, jakie konsument może wnieść względem dostawcy, w przypadku gdy nabycie towarów lub usług od tego dostawcy było finansowane na podstawie umowy o kredyt.

⁽¹⁾ Dz.U. L 372 z 31.12.1985, s. 31.

▼ B*Artykuł 16***Przedterminowa spłata**

1. Konsument ma prawo w każdym czasie spłacić w całości lub w części swoje zobowiązania wynikające z umowy o kredyt. W takich przypadkach jest on uprawniony do uzyskania obniżki całkowitego kosztu kredytu, na którą składają się odsetki i koszty przypadające na pozostały okres obowiązywania umowy.

2. W przypadku przedterminowej spłaty kredytu kredytodawcy przysługuje sprawiedliwa i obiektywnie uzasadniona rekompensata za ewentualne koszty bezpośrednio związane z przedterminową spłatą kredytu, pod warunkiem że przedterminowa spłata przypada na okres, w którym stopa oprocentowania kredytu jest stała.

Rekompensata ta nie może przekraczać 1 % spłacanej przed terminem części kwoty kredytu, jeżeli okres pomiędzy przedterminową spłatą a uzgodnionym wygaśnięciem umowy o kredyt przekracza jeden rok. Jeżeli okres ten nie przekracza jednego roku, rekompensata nie może przekraczać 0,5 % spłacanej przed terminem części kwoty kredytu.

3. Nie żąda się rekompensaty za przedterminową spłatę:

a) jeżeli spłata została dokonana na mocy umowy ubezpieczenia zawartej w celu zabezpieczenia spłaty kredytu;

b) w przypadku kredytów w rachunku bieżącym; lub

c) jeżeli spłata nastąpiła w okresie, w którym stopa oprocentowania kredytu nie jest stała.

4. Państwa członkowskie mogą wprowadzać przepisy, zgodnie z którymi:

a) takiej rekompensaty można domagać się tylko pod warunkiem, że spłacana przed terminem część kwoty kredytu przekracza próg określony w prawie krajowym. Próg ten nie przekracza 10 000 EUR w okresie dwunastu miesięcy;

b) kredytodawca może wyjątkowo domagać się wyższej rekompensaty, jeżeli jest w stanie udowodnić, że strata jaką poniósł w wyniku wcześniejszej spłaty przekracza kwotę ustaloną zgodnie z ust. 2.

Jeżeli rekompensata, której domaga się kredytodawca, przekracza wysokość faktycznie poniesionej straty, konsument może domagać się odpowiedniego jej zmniejszenia.

W tym przypadku strata odpowiada różnicy pomiędzy początkowo uzgodnioną stopą procentową a stopą oprocentowania, którą kredytodawca może uzyskać na rynku przy udzielaniu pożyczki na kwotę spłaconą wcześniej w chwili wcześniejszej spłaty, przy czym uwzględnia się wpływ wcześniejszej spłaty na koszty administracyjne.

5. Jakakolwiek rekompensata nie przekracza kwoty odsetek, które konsument zapłaciłby w okresie pomiędzy wcześniejszą spłatą a uzgodnioną datą zakończenia obowiązywania umowy o kredyt.

▼B*Artykuł 17***Przeniesienie praw**

1. W przypadku gdy prawa kredytodawcy wynikające z umowy o kredyt lub sama umowa zostają przeniesione na stronę trzecią, konsument ma prawo powoływać się wobec cesjonariusza na wszelkie uprawnienia, jakie przysługiwały mu względem pierwotnego kredytodawcy, włącznie z potrąceniem wzajemnych roszczeń, jeżeli jest ono dopuszczalne w danym państwie członkowskim.

2. Konsument jest informowany o przeniesieniu praw, o którym mowa w ust. 1, z wyjątkiem sytuacji, gdy pierwotny kredytodawca, w porozumieniu z cesjonariuszem, nadal zajmuje się obsługą kredytu wobec konsumenta.

*Artykuł 18***Przekroczenie**

1. W przypadku umowy otwarcia rachunku bieżącego, w sytuacji gdy istnieje możliwość, by konsumentowi zezwolono na dokonywanie przekroczenia, umowa zawiera również informacje, o których mowa w art. 6 ust. 1 lit. e). Kredytodawca w każdym przypadku regularnie przekazuje te informacje w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku.

2. W przypadku znacznego przekroczenia trwającego dłużej niż jeden miesiąc kredytodawca niezwłocznie informuje konsumenta, w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku, o:

- a) przekroczeniu;
- b) kwocie przekroczenia;
- c) stopie oprocentowania kredytu;
- d) wszelkich mających zastosowanie karach, opłatach lub odsetkach za opóźnienie.

3. Niniejszy artykuł nie narusza przepisów prawa krajowego, które wymagają, by kredytodawca zaoferował konsumentowi inny rodzaj produktu kredytowego, w przypadku gdy czas trwania przekroczenia jest znaczny.

ROZDZIAŁ V

RZECZYWISTA ROCZNA STOPA OPROCENTOWANIA*Artykuł 19***Obliczanie rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania**

1. Rzeczywistą roczną stopę oprocentowania, która równa się w stosunku rocznym aktualnej wartości wszystkich zobowiązań (wypłat, spłat i opłat), przyszłych lub istniejących, uzgodnionych przez kredytodawcę i konsumenta, oblicza się zgodnie z wzorem matematycznym podanym w części I załącznika I.

▼ B

2. Do celów obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania ustala się całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta z wyłączeniem opłat należnych od konsumenta z tytułu niedotrzymania przez niego jakichkolwiek zobowiązań określonych w umowie o kredyt oraz opłat innych niż cena zakupu, które z tytułu nabycia towarów lub usług jest on zobowiązany ponieść bez względu na to, czy transakcja dokonywana jest w gotówce, czy za pomocą kredytu.

Koszty prowadzenia rachunku, na którym zapisywane są zarówno transakcje płatności, jak i wypłaty, koszty korzystania ze środków płatniczych, zarówno dla transakcji płatności, jak i dokonywania wypłat, oraz inne koszty związane z transakcjami płatności uwzględnia się w całkowitym koszcie kredytu ponoszonym przez konsumenta, chyba że otwarcie rachunku nie jest obowiązkowe, a koszty rachunku zostały w sposób jasny i odrębny podane w umowie o kredyt lub innej umowie zawartej z konsumentem.

3. Obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania dokonuje się przy założeniu, że umowa o kredyt będzie obowiązywać przez uzgodniony okres oraz że kredytodawca i konsument wywiążą się ze swoich zobowiązań w terminach określonych w umowie o kredyt.

4. W przypadku umów o kredyt zawierających klauzule zezwalające na zmiany stopy oprocentowania kredytu i, w stosownych przypadkach, zmiany opłat zawartych w rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, lecz niedających się określić w chwili dokonywania obliczeń, rzeczywistą roczną stopę oprocentowania wylicza się w oparciu o założenie, że stopa oprocentowania kredytu i inne opłaty pozostaną niezmiennione w stosunku do początkowego poziomu i że będą miały zastosowanie do końca okresu obowiązywania umowy o kredyt.

▼ M4

5. W razie potrzeby do obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania można przyjąć dodatkowe założenia określone w załączniku I.

Jeżeli założenia określone w niniejszym artykule i w części II załącznika I nie wystarczają do obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania w sposób jednolity lub nie są już dostosowane do sytuacji handlowej na rynku, Komisja jest uprawniona do przyjmowania, zgodnie z art. 24a, aktów delegowanych zmieniających niniejszy artykuł i część II załącznika I w celu określenia dodatkowych niezbędnych założeń do obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania lub w celu zmodyfikowania założeń już istniejących.

ROZDZIAŁ VI

KREDYTODAWCY I POŚREDNICY KREDYTOWI*Artykuł 20***Regulacja w odniesieniu do kredytodawców**

Państwa członkowskie zapewniają nadzór nad działalnością kredytodawców przez instytucję lub organ niezależny od instytucji finansowych lub regulowanie takiej działalności. Nie stanowi to uszczerbku dla dyrektywy 2006/48/WE.

*Artykuł 21***Niektóre obowiązki pośredników kredytowych względem konsumentów**

Państwa członkowskie zapewniają:

- a) podawanie przez pośrednika kredytowego w reklamie lub dokumentach przeznaczonych dla konsumentów informacji dotyczących zakresu jego uprawnień, a w szczególności informowanie, czy współpracuje on wyłącznie z jednym kredytodawcą czy z większą ich liczbą, czy też działa jako niezależny broker;
- b) ujawnianie konsumentowi ewentualnych opłat należnych od konsumenta na rzecz pośrednika kredytowego za jego usługi oraz uzgodnienie ich pomiędzy konsumentem oraz pośrednikiem kredytowym w formie papierowej lub na innym trwałym nośniku przed zawarciem umowy o kredyt;
- c) informowanie kredytodawcy przez pośrednika kredytowego o ewentualnych opłatach należnych od konsumenta na rzecz pośrednika kredytowego za jego usługi, do celów obliczania rocznej stopy oprocentowania.

ROZDZIAŁ VII

ŚRODKI WYKONAWCZE*Artykuł 22***Harmonizacja i bezwzględnie wiążący charakter niniejszej dyrektywy**

1. W zakresie, w jakim niniejsza dyrektywa zawiera zharmonizowane przepisy, państwa członkowskie nie mogą utrzymywać w swoim prawie krajowym ani wprowadzać do niego przepisów odbiegających od tych, które zostały ustanowione w niniejszej dyrektywie.

2. Państwa członkowskie zapewniają, by konsumenci nie mogli zrzekać się praw przyznanych im na mocy przepisów prawa krajowego wprowadzających w życie niniejszą dyrektywę lub do niej się odnoszących.

▼ B

3. Państwa członkowskie zapewniają ponadto, by przepisy, które przyjmują w celu wykonania niniejszej dyrektywy, nie mogły być obchodzone poprzez sposób formułowania umów, w szczególności poprzez włączenie wypłat lub umów o kredyt objętych zakresem zastosowania niniejszej dyrektywy do umów o kredyt, które z uwagi na swój charakter lub cel mogłyby stwarzać możliwości uniknięcia stosowania jej przepisów.

4. Państwa członkowskie podejmują działania konieczne do zapewnienia, by konsumenci nie zostali pozbawieni ochrony przyznanej na mocy niniejszej dyrektywy z uwagi na wybór prawa państwa trzeciego jako prawa właściwego dla umowy o kredyt, jeżeli umowa o kredyt ma ścisły związek z terytorium co najmniej jednego państwa członkowskiego.

*Artykuł 23***Sankcje**

Państwa członkowskie ustanawiają przepisy dotyczące sankcji mających zastosowanie w przypadku naruszenia przepisów krajowych przyjętych zgodnie z niniejszą dyrektywą i podejmują wszelkie niezbędne działania w celu zapewnienia stosowania tych sankcji. Przewidziane sankcje muszą być skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

*Artykuł 24***Pozasądowe rozstrzyganie sporów**

1. Państwa członkowskie zapewniają wprowadzenie odpowiednich i skutecznych procedur pozasądowego rozstrzygania sporów konsumenckich dotyczących umów o kredyt przy wykorzystaniu w stosownych przypadkach istniejących organów.

2. Państwa członkowskie zachęcają te organy do współpracy również w rozstrzyganiu transgranicznych sporów dotyczących umów o kredyt.

▼ M4*Artykuł 24a***Wykonywanie przekazanych uprawnień**

1. Powierzenie Komisji uprawnień do przyjmowania aktów delegowanych podlega warunkom określonym w niniejszym artykule.

2. Uprawnienia do przyjmowania aktów delegowanych, o których mowa w art. 19 ust. 5, powierza się Komisji na okres pięciu lat od dnia 26 lipca 2019 r. Komisja sporządza sprawozdanie dotyczące przekazania uprawnień nie później niż dziewięć miesięcy przed końcem okresu pięciu lat. Przekazanie uprawnień zostaje automatycznie przedłużone na takie same okresy, chyba że Parlament Europejski lub Rada sprzeciwią się takiemu przedłużeniu nie później niż trzy miesiące przed końcem każdego okresu.

3. Przekazanie uprawnień, o którym mowa w art. 19 ust. 5, może zostać w dowolnym momencie odwołane przez Parlament Europejski lub przez Radę. Decyzja o odwołaniu kończy przekazanie określonych w niej uprawnień. Decyzja o odwołaniu staje się skuteczna następnego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* lub w późniejszym terminie określonym w tej decyzji. Nie wpływa ona na ważność już obowiązujących aktów delegowanych.

▼ M4

4. Przed przyjęciem aktu delegowanego Komisja konsultuje się z ekspertami wyznaczonymi przez każde państwo członkowskie zgodnie z zasadami określonymi w Porozumieniu międzyinstytucjonalnym z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa ⁽¹⁾.

5. Niezwłocznie po przyjęciu aktu delegowanego Komisja przekazuje go równocześnie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie.

6. Akt delegowany przyjęty na podstawie art. 19 ust. 5 wchodzi w życie tylko wówczas, gdy ani Parlament Europejski, ani Rada nie wyraziły sprzeciwu w terminie trzech miesięcy od przekazania tego aktu Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, lub gdy, przed upływem tego terminu, zarówno Parlament Europejski, jak i Rada poinformowały Komisję, że nie wniosą sprzeciwu. Termin ten przedłuża się o dwa miesiące z inicjatywy Parlamentu Europejskiego lub Rady.

▼ B*Artykuł 26***Przekazywanie informacji Komisji**

► **C2** W przypadku gdy państwo członkowskie skorzysta z którejkolwiek z możliwości, o których mowa w art. 2 ust. 5 i 6, art. 4 ust. 1 i art. 4 ust. 2 lit. c), art. 6 ust. 2, art. 10 ust. 1 i art. 10 ust. 5 lit. f), art. 14 ust. 2 oraz w art. 16 ust. 4, powiadamia ◀ o tym, a także o wszelkich późniejszych zmianach, Komisję. Komisja publikuje te informacje na stronie internetowej lub w innej ogólnie dostępnej formie. Państwa członkowskie podejmują stosowne działania w celu upowszechnienia tych informacji wśród krajowych kredytodawców i konsumentów.

*Artykuł 27***Transpozycja**

► **C1** 1. Państwa członkowskie do dnia 11 czerwca 2010 r. ◀ przyjmują i publikują przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy. Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji teksty tych przepisów.

► **C1** Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 11 czerwca 2010 r. ◀

▼ M3

Do dnia 1 lipca 2018 r. państwa członkowskie przyjmują, publikują i przekazują Komisji przepisy niezbędne do wykonania art. 5 ust. 1 akapit trzeci. Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 1 lipca 2018 r.

▼ B

Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

⁽¹⁾ Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

▼B

►C1 2. Komisja co pięć lat, a po raz pierwszy dnia 11 czerwca 2013 r., ◀ dokonuje przeglądu progów określonych w niniejszej dyrektywie i załącznikach do niej oraz wartości procentowych wykorzystywanych do obliczania rekompensaty płatnej w przypadku przedterminowej spłaty w celu ich oceny w świetle tendencji gospodarczych we Wspólnocie i sytuacji na przedmiotowym rynku. ►C2 Komisja monitoruje również wpływ istnienia możliwości, o których mowa w art. 2 ust. 5 i 6, art. 4 ust. 1 i art. 4 ust. 2 lit. c), art. 6 ust. 2, art. 10 ust. 1 i art. 10 ust. 5 lit. f), art. 14 ust. 2 oraz w art. 16 ust. 4, na rynek wewnętrzny i konsumentów. ◀ Wyniki są podawane do wiadomości Parlamentu Europejskiego i Rady, w stosownym przypadku, wraz z wnioskiem dotyczącym odpowiedniej zmiany tych progów i wartości procentowych, jak również wyżej wymienionych możliwości.

*Artykuł 28***Przeliczanie kwot wyrażonych w euro na walutę krajową**

1. Do celów niniejszej dyrektywy państwa członkowskie, które przeliczają kwoty wyrażone w euro na swoją walutę krajową, początkowo wykorzystują do takiego przeliczenia kurs wymiany obowiązujący w dniu przyjęcia niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie mogą zaokrąglać kwoty otrzymane w wyniku przeliczenia, pod warunkiem że zaokrąglenie to nie będzie większe niż 10 EUR.

ROZDZIAŁ VIII

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE*Artykuł 29***Uchylenie**

►C1 Uchyła się dyrektywę 87/102/EWG ze skutkiem od dnia 11 czerwca 2010 r. ◀

*Artykuł 30***Środki przejściowe**

1. Niniejszej dyrektywy nie stosuje się do umów o kredyt obowiązujących w dniu wejścia w życie krajowych środków wykonawczych.

2. Państwa członkowskie zapewniają jednak stosowanie art. 11, 12, 13 i 17, art. 18 ust. 1 zdanie drugie i art. 18 ust. 2 również do umów o kredyt odnawialny obowiązujących w dniu wejścia w życie krajowych środków wykonawczych.

▼B

Artykuł 31

Wejście w życie

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 32

Adresaci

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 23 kwietnia 2008 r.

▼ B*ZALĄCZNIK I***I. Podstawowe równanie wyrażające równowagę wypłat z jednej strony oraz spłat i opłat z drugiej strony**

Rzeczywistą roczną stopę oprocentowania (APR) ustala się za pomocą podstawowego równania, którego strony wyrażają, w stosunku rocznym, odpowiednio całkowitą wartość zaktualizowanych wypłat oraz całkowitą wartość zaktualizowanych spłat i ponoszonych opłat, tj.:

$$\sum_{k=1}^m C_k(1+X)^{-t_k} = \sum_{l=1}^{m'} D_l(1+X)^{-s_l}$$

gdzie:

- X – APR
- m oznacza numer kolejny ostatniej wypłaty,
- k oznacza numer kolejny wypłaty, zatem $1 \leq k \leq m$,
- C_k oznacza kwota wypłaty k ,
- t_k oznacza okres, wyrażony w latach lub ułamkach lat, pomiędzy dniem pierwszej wypłaty a dniem każdej kolejnej wypłaty, zatem $t_1 = 0$,
- m' oznacza numer kolejny ostatniej spłaty lub wnoszonych opłat,
- l oznacza numer kolejny spłaty lub wnoszonych opłat,
- D_l oznacza kwota spłaty lub wnoszonych opłat,
- s_l oznacza okres, wyrażony w latach lub ułamkach lat, pomiędzy dniem pierwszej wypłaty a dniem każdej spłaty lub wniesienia opłat.

Uwagi:

- a) kwoty płacone przez obie strony w różnych momentach niekoniecznie muszą być równe i nie muszą być płacone w równych odstępach czasu;
- b) datą początkową jest data dokonania pierwszej wypłaty;
- c) odstępy czasowe między datami wykorzystywanymi do obliczeń wyraża się w latach lub w ułamkach lat. Przyjmuje się, że rok liczy 365 dni (lub w przypadku lat przestępnych – 366 dni), 52 tygodnie lub dwanaście równych miesięcy. Przyjmuje się, że równy miesiąc ma 30,41666 dni (tj. 365/12) bez względu na to, czy przypada w roku przestępnym czy nie;
- d) wynik obliczeń podaje się z dokładnością do co najmniej jednego miejsca po przecinku. Jeżeli cyfra występująca na kolejnym miejscu po przecinku jest większa lub równa 5, cyfrę poprzedzającą zwiększa się o jeden;
- e) równanie to może być zapisane w postaci jednej sumy z wykorzystaniem koncepcji przepływów (A_k), które mogą być dodatnie lub ujemne, innymi słowy zapłacone lub otrzymane w okresach 1 do k , wyrażonych w latach, tj.:

$$S = \sum_{k=1}^n A_k(1+X)^{-t_k}$$

S jest bieżącym saldem przepływów. Jeżeli celem jest zachowanie równowagi przepływów, wartość ta będzie równa zeru.

▼ **M1**

II. Dodatkowe założenia do obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania są następujące:

- a) jeżeli umowa o kredyt daje konsumentowi swobodę dokonywania wypłat, przyjmuje się, że całkowita kwota kredytu została wypłacona od razu i w całości;
- b) jeżeli umowa o kredyt daje konsumentowi zasadniczo swobodę dokonywania wypłat, ale przewidując różne sposoby dokonywania tych wypłat, wprowadza ograniczenia kwotowe lub czasowe dotyczące kredytu, przyjmuje się, że kwota kredytu została wypłacona w najwcześniejszym przewidzianym w umowie terminie i zgodnie z tymi limitami wypłat;
- c) jeżeli umowa o kredyt przewiduje różne sposoby dokonywania wypłat z zastosowaniem różnych opłat lub różnych stóp oprocentowania kredytu, przyjmuje się, że całkowita kwota kredytu jest wypłacana z zastosowaniem najwyższej możliwej opłaty i stopy oprocentowania kredytu mających zastosowanie do najbardziej rozpowszechnionych mechanizmów dokonywania wypłat w danym rodzaju umowy o kredyt;
- d) w przypadku kredytu w rachunku bieżącym przyjmuje się, że całkowita kwota kredytu została wypłacona w całości i na cały okres obowiązywania umowy o kredyt. Jeżeli okres, na jaki udzielono kredytu w rachunku bieżącym, nie jest znany, obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania dokonuje się przy założeniu, że czas trwania kredytu wynosi trzy miesiące;
- e) w przypadku umowy o kredyt odnawialny innej niż umowa o kredyt w rachunku bieżącym zakłada się, że:
  - (i) kredytu udziela się na okres jednego roku, począwszy od dnia pierwszej wypłaty, i że płatność końcowa dokonana przez konsumenta pokrywa ewentualny kapitał pozostający do spłaty, ewentualne odsetki i inne opłaty;
  - (ii) kapitał spłacany jest przez konsumenta w równych płatnościach miesięcznych, przy czym pierwsza płatność dokonywana jest w miesiąc po pierwszej wypłacie. Jednakże w przypadkach gdy spłata kapitału nastąpić musi w całości, w jednej płatności, w ramach każdorazowego okresu płatności, zakłada się, że kolejne wypłaty i spłaty całego kapitału przez konsumenta następują w okresie jednego roku. Odsetki i inne opłaty stosuje się odpowiednio do tych wypłat i spłat kapitału oraz zgodnie z ustaleniami umowy o kredyt.

Do celów niniejszej litery umowa o kredyt odnawialny oznacza umowę o kredyt na czas nieokreślony i obejmuje również kredyty, które podlegają pełnej spłacie w przeciągu jakiegoś okresu lub po jego zakończeniu i w ramach których, po dokonaniu spłaty, istnieje możliwość dokonania ponownej wypłaty;

- f) w przypadku umów o kredyt innych niż umowy o kredyt w rachunku bieżącym oraz umowy o kredyt odnawialny, o których mowa w założeniach określonych w lit. d) i e):
  - (i) jeśli nie można ustalić terminu lub kwoty spłaty kapitału, do której zobowiązany jest konsument, zakłada się, że spłaty dokonano w najwcześniejszym terminie przewidzianym w umowie o kredyt przy zastosowaniu najniższej kwoty przewidzianej w umowie o kredyt;
  - (ii) jeśli data zawarcia umowy o kredyt nie jest znana, zakłada się, że dzień pierwszej wypłaty to dzień ustalony na podstawie najmniejszego odstępu czasu między tym dniem a dniem pierwszej płatności, do której zobowiązany jest konsument;

▼ M1

- g) gdy na podstawie umowy o kredyt lub założeń określonych w lit. d), e) lub f) nie można ustalić terminu lub kwoty płatności, do której zobowiązany jest konsument, zakłada się, że płatności dokonano zgodnie z terminami i warunkami wymaganymi przez kredytodawcę, a jeśli te nie są znane, zakłada się, że:
- (i) odsetki podlegają zapłacie wraz ze spłatą kapitału;
  - (ii) opłata niezwiązana z odsetkami wyrażona w pojedynczej kwocie podlega zapłacie w dniu zawarcia umowy o kredyt;
  - (iii) opłaty niezwiązane z odsetkami wyrażone jako szereg płatności podlegają zapłacie w regularnych przedziałach czasu, począwszy od dnia pierwszej spłaty kapitału, przy czym w wypadku gdy kwoty takich płatności nie są znane, zakłada się, że kwoty te są jednakowe;
  - (iv) płatność końcowa pokrywa ewentualny kapitał pozostający do spłaty, ewentualne odsetki i inne opłaty;
- h) jeżeli nie ustalono maksymalnego pułapu kredytu, przyjmuje się, że wynosi on 1 500 EUR;
- i) jeżeli w ograniczonym okresie lub dla ograniczonej kwoty oferuje się różne stopy oprocentowania kredytu i różną wysokość opłat, za stopę oprocentowania kredytu i opłaty w całym okresie obowiązywania umowy o kredyt przyjmuje się stopę najwyższą i najwyższe opłaty;
- j) w przypadku umów o kredyt konsumencki, w których ustalono stałą stopę oprocentowania kredytu w odniesieniu do początkowego okresu, na koniec którego ustala się nową stopę oprocentowania, która następnie jest okresowo zmieniana zgodnie z uzgodnionym wskaźnikiem, rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oblicza się w oparciu o założenie, że po zakończeniu okresu, w którym obowiązuje stała stopa oprocentowania kredytu, stopa oprocentowania kredytu jest taka sama jak w chwili obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania i opiera się na obowiązującej w tym czasie wartości uzgodnionego wskaźnika.

ZALĄCZNIK II

STANDARDOWY EUROPEJSKI ARKUSZ INFORMACYJNY DOTYCZĄCY KREDYTU
KONSUMENCKIEGO

1. Dane identyfikacyjne i kontaktowe dotyczące kredytodawcy/pośrednika kredytowego

Kredytodawca	[Dane identyfikacyjne]
Adres	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
Nr telefonu (*)	
Adres poczty elektronicznej (*)	
Nr faksu (*)	
Adres strony internetowej (*)	
W stosownych przypadkach	
Pośrednik kredytowy	[Dane identyfikacyjne]
Adres	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
Nr telefonu (*)	
Adres poczty elektronicznej (*)	
Nr faksu (*)	
Adres strony internetowej (*)	

(*) Ta informacja ma dla kredytodawcy charakter opcjonalny.

Tam gdzie widnieje oznaczenie „w stosownych przypadkach”, kredytodawca musi wypełnić odpowiednie pole, jeżeli stosowna informacja dotyczy danego produktu kredytowego, lub musi usunąć daną informację lub całą pozycję, jeżeli informacja ta nie dotyczy omawianego rodzaju kredytu.

Objaśnienia w nawiasach kwadratowych przedstawiono na potrzeby kredytodawcy i muszą one zostać zastąpione odpowiednimi informacjami.

2. Opis głównych cech produktu kredytowego

Rodzaj kredytu	
Całkowita kwota kredytu <i>Jest to maksymalna kwota lub łączne kwoty udostępnione na podstawie umowy o kredyt.</i>	
Warunki dokonywania wypłat <i>W jaki sposób i w jakim terminie otrzyma Pani/Pan pieniądze.</i>	
Okres obowiązywania umowy o kredyt	
Raty oraz, w odpowiednich przypadkach, kolejność, w jakiej będą one zaliczane na poczet spłaty	Będzie Pani/Pan musiała/musiał dokonać spłaty na następujących warunkach: [Kwota, liczba i częstotliwość płatności, jakich ma dokonać konsument] Odsetki lub opłaty będą podlegać spłacie w następujący sposób:
Całkowita kwota, jaką będzie Pani/Pan musiała/musiał spłacić <i>Jest to kwota pożyczonego kapitału wraz z odsetkami i ewentualnymi kosztami związanymi z Pani/Pana kredytem.</i>	[Suma całkowitej kwoty kredytu i całkowitego kosztu kredytu]
W stosownych przypadkach Kredyt został udzielony w formie odroczonej płatności za towar lub usługę lub jest powiązany z dostawą konkretnych towarów lub świadczeniem konkretnej usługi Nazwa towaru/usługi Cena gotówkowa	

▼ **B**

W stosownych przypadkach	
Wymagane zabezpieczenia	[Rodzaj zabezpieczenia]
<i>Opis zabezpieczenia, jakie musi Pani/Pan przedstawić w związku z umową o kredyt.</i>	
W stosownych przypadkach	
<i>Dokonanie płatności nie powoduje natychmiastowej spłaty kapitału.</i>	

▼ **C3**3. **Koszty kredytu**

Stopa oprocentowania kredytu lub, w stosownych przypadkach, różne stopy oprocentowania kredytu mające zastosowanie do umowy o kredyt	[% — stała, lub — zmienna (z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej mających zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu), — okresy]
Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (APR) <i>Jest to całkowity koszt wyrażony jako procent całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. APR ma Pani/Panu pomóc porównać poszczególne oferty.</i>	[% Należy tu podać reprezentatywny przykład oraz wymienić wszystkie założenia przyjęte do obliczenia tej stopy]
Czy do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach niezbędne jest:	
— skorzystanie z ubezpieczenia zabezpieczającego spłatę kredytu, lub	Tak/nie [jeżeli tak, proszę podać rodzaj ubezpieczenia]
— skorzystanie z innej usługi dodatkowej?	Tak/nie [jeżeli tak, proszę podać rodzaj usługi dodatkowej]
<i>Jeżeli koszty tych usług nie są znane kredytodawcy, to nie są one uwzględnione w APR.</i>	

Koszty powiązane

W stosownych przypadkach Do zapisu transakcji płatności i wypłat wymagane jest prowadzenie jednego lub kilku rachunków	
W stosownych przypadkach Wysokość kosztów korzystania z określonych środków płatniczych (np. karty kredytowej)	
W stosownych przypadkach Wszelkie inne koszty powstałe w związku z umową o kredyt	
W stosownych przypadkach Warunki, na jakich wyżej wymienione koszty związane z umową o kredyt mogą ulegać zmianie	

▼ C3

W stosownych przypadkach Konieczność poniesienia kosztów notarialnych	
Koszty w przypadku opóźnienia w płatności <i>Brak płatności może mieć dla Pani/Pana poważne konsekwencje (np. przymusowa sprzedaż) i może utrudnić otrzymanie kredytu.</i>	W razie braku płatności zostanie Pani/Pan obciążona/obciążony następującymi kwotami: [... (mająca zastosowanie stopa oprocentowania oraz ustalenia dotyczące jej zmian, a także, w stosownych przypadkach, opłaty)] z tytułu opóźnionych płatności.

▼ B4. **Inne ważne aspekty prawne**

Prawo do odstąpienia od umowy <i>Ma Pani/Pan prawo do odstąpienia od umowy o kredyt w terminie 14 dni kalendarzowych.</i>	Tak/nie
Przedterminowa spłata <i>Ma Pani/Pan prawo do spłaty kredytu przed terminem – w całości lub w części i w dowolnym momencie.</i>	
W stosownych przypadkach Kredytodawca jest uprawniony do rekompensaty w wypadku przedterminowej spłaty	[Ustalenie rekompensaty (metoda kalkulatoryjna) zgodnie z przepisami wykonawczymi do art. 16 ust. 2 dyrektywy 2008/48/WE]
Weryfikacja w bazie danych <i>Kredytodawca musi natychmiast i bez pobierania żadnych opłat udzielić Pani/Panu informacji o wyniku weryfikacji w bazie danych, w przypadku gdy wniosek o kredyt zostanie odrzucony na podstawie informacji uzyskanych z tej bazy. Powyższe nie ma zastosowania, jeżeli udzielanie takich informacji jest zabronione na mocy przepisów Wspólnoty Europejskiej lub jest sprzeczne z celami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.</i>	
Prawo do otrzymania projektu umowy o kredyt <i>Ma Pani/Pan prawo do bezpłatnego otrzymania na żądanie egzemplarza projektu umowy o kredyt. Przepisu tego nie stosuje się, jeżeli w chwili, gdy zgłasza Pani/Pan takie żądanie, kredytodawca nie wyraża chęci zawarcia z Panią/Panem umowy o kredyt.</i>	
W stosownych przypadkach Czas, przez jaki kredytodawca jest związany treścią informacji przekazanych przed zawarciem umowy	Niniejsza informacja zachowuje ważność od ... do ...

W stosownych przypadkach

▼ **B**5. **Dodatkowe informacje podawane w przypadku sprzedaży usług finansowych na odległość**

a) dotyczące kredytodawcy	
W stosownych przypadkach Przedstawiciel kredytodawcy w państwie członkowskim, w którym Pani/Pan mieszka Adres Nr telefonu (*) Adres poczty elektronicznej (*) Nr faksu (*) Adres strony internetowej (*)	[Dane identyfikacyjne] [Adres, z którego ma korzystać konsument]
W stosownych przypadkach Rejestracja	[Rejestr handlowy, do którego został wpisany kredytodawca, oraz numer, pod którym kredytodawca został zarejestrowany lub równoważny sposób jego identyfikacji w tym rejestrze]
W stosownych przypadkach Organ nadzorczy	
b) dotyczące umowy o kredyt	
W stosownych przypadkach Korzystanie z prawa do odstąpienia od umowy	[Praktyczne wskazówki dotyczące korzystania z prawa do odstąpienia, zawierające między innymi termin, w jakim można skorzystać z tego prawa; adres, na jaki należy wysłać oświadczenie o odstąpieniu; konsekwencje nieskorzystania z tego prawa]
W stosownych przypadkach Prawo przyjmowane przez kredytodawcę jako podstawa ustanowienia z Panią/Panem stosunków przed zawarciem umowy o kredyt	
W stosownych przypadkach Klauzula dotycząca prawa właściwego dla umowy o kredyt lub właściwego sądu	[Należy tu podać stosowną klauzulę]
W stosownych przypadkach Obowiązujący język	Informacje i warunki umowy będą podawane w języku [dany język]. Za Pani/Pana zgodą w okresie obowiązywania umowy o kredyt zamierzamy się z Panią/Panem porozumiewać w języku [dany język/języki]
c) dotyczące odwołań	
Istnienie pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego oraz dostęp do tego mechanizmu	[Informacja, czy konsument będący stroną umowy zawieranej na odległość może skorzystać z pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego, a jeżeli tak – sposoby dostępu do niego]

(*) Ta informacja ma dla kredytodawcy charakter opcjonalny.

ZAŁĄCZNIK III

**EUROPEJSKI ARKUSZ INFORMACYJNY DOTYCZĄCY KREDYTU
KONSUMENCKIEGO**

1) w rachunku bieżącym

2) oferowanego przez niektóre organizacje kredytowe (art. 2 ust. 5 dyrektywy 2008/48/WE)

3) przeznaczonego na konwersję zadłużenia

1. Dane identyfikacyjne i kontaktowe dotyczące kredytodawcy/pośrednika kredytowego

Kredytodawca	[Dane identyfikacyjne]
Adres	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
Nr telefonu (*)	
Adres poczty elektronicznej (*)	
Nr faksu (*)	
Adres strony internetowej (*)	
W stosownych przypadkach	
Pośrednik kredytowy	[Dane identyfikacyjne]
Adres	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
Nr telefonu (*)	
Adres poczty elektronicznej (*)	
Nr faksu (*)	
Adres strony internetowej (*)	

(*) Ta informacja ma dla kredytodawcy charakter opcjonalny.

Tam gdzie widnieje oznaczenie „w stosownych przypadkach”, kredytodawca musi wypełnić odpowiednie pole, jeżeli stosowna informacja dotyczy danego produktu kredytowego, lub musi usunąć daną informację lub całą pozycję, jeżeli informacja ta nie dotyczy omawianego rodzaju kredytu.

Objaśnienia w nawiasach kwadratowych przedstawiono na potrzeby kredytodawcy i muszą one zostać zastąpione odpowiednimi informacjami.

2. Opis głównych cech produktu kredytowego

Rodzaj kredytu	
Całkowita kwota kredytu <i>Jest to maksymalna kwota lub łączne kwoty udostępnione na podstawie umowy o kredyt.</i>	
Okres obowiązywania umowy o kredyt	
W stosownych przypadkach Można będzie żądać od Pani/Pana w dowolnym momencie spłaty pełnej kwoty kredytu.	

3. Koszty kredytu

Stopa oprocentowania kredytu lub, w stosownych przypadkach, różne stopy oprocentowania kredytu mające zastosowanie do umowy o kredyt	[% — stała lub — zmienna (z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej mających zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu)]
--	--

▼ **B**

W stosownych przypadkach	
Rzeczywista roczna stopa oprocentowania (APR) (*) <i>Jest to całkowity koszt wyrażony jako procent całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. APR ma Pani/Panu pomóc porównać poszczególne oferty.</i>	[% Należy tu podać reprezentatywny przykład oraz wymienić wszystkie założenia przyjęte do obliczenia tej stopy]
W stosownych przypadkach	
Koszty W stosownych przypadkach Warunki, na jakich koszty te mogą ulegać zmianie	[Koszty ponoszone od chwili zawarcia umowy o kredyt]
Koszty w przypadku wystąpienia opóźnienia w płatności	► C2 W razie braku płatności zostanie Pani/Pan obciążona/obciążony następującymi kwotami: [...] (mająca zastosowanie stopa oprocentowania oraz ustalenia dotyczące jej zmian, a także, w stosownych przypadkach, opłaty)] z tytułu opóźnionych płatności ◀
(*) Nie stosuje się w przypadku europejskiego arkusza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego w rachunku bieżącym w tych państwach członkowskich, które na podstawie art. 6 ust. 2 dyrektywy 2008/48/WE podjęły decyzję, że APR nie musi być podawana w przypadku kredytów w rachunku bieżącym.	

4. **Inne ważne aspekty prawne**

Rozwiązanie umowy o kredyt	[Warunki i procedura rozwiązania umowy o kredyt]
Weryfikacja w bazie danych <i>Kredytodawca musi natychmiast i bez pobierania żadnych opłat udzielić Pani/Panu informacji o wyniku weryfikacji w bazie danych, w przypadku gdy wniosek o kredyt zostanie odrzucony na podstawie informacji uzyskanych z tej bazy. Powyższy przepis nie ma zastosowania, jeżeli udzielanie takich informacji jest zabronione na mocy przepisów prawa Wspólnoty Europejskiej lub jest sprzeczne z celami porządku publicznego lub bezpieczeństwa publicznego.</i>	
W stosownych przypadkach	
Czas, przez jaki kredytodawca jest związany treścią informacji przekazanych przed zawarciem umowy	Niniejsza informacja zachowuje ważność od ... do ...

W stosownych przypadkach

5. **Dodatkowe informacje mające zastosowanie w przypadku gdy informacje udzielane przed zawarciem umowy pochodzą od organizacji kredytowej (art. 2 ust. 5 dyrektywy 2008/48/WE) lub gdy dotyczą one kredytu konsumenckiego przeznaczonego na konwersję zadłużenia**

Raty oraz, w odpowiednich przypadkach, kolejność, w jakiej będą one zaliczane na poczet spłaty	Będzie Pani/Pan musiała/musiał dokonać spłaty na następujących warunkach: [Reprezentatywny przykład raty wraz z kwotą, liczbą i częstotliwością płatności, jakich ma dokonać konsument]
Całkowita kwota, jaką będzie Pani/Pan musiała/musiał spłacić	

▼ B

Przedterminowa spłata <i>Ma Pani/Pan prawo do spłaty kredytu przed terminem – w całości lub w części i w dowolnym momencie.</i> W stosownych przypadkach	
Kredytodawca jest uprawniony do rekompensaty w wypadku przedterminowej spłaty	[Ustalenie rekompensaty (metoda kalkulacyjna) zgodnie z przepisami wykonawczymi do art. 16 dyrektywy 2008/48/WE]

W stosownych przypadkach

6. **Dodatkowe informacje podawane w przypadku sprzedaży usług finansowych na odległość**

a) dotyczące kredytodawcy	
W stosownych przypadkach	
Przedstawiciel kredytodawcy w państwie członkowskim, w którym Pani/Pan mieszka	[Dane identyfikacyjne]
Adres Nr telefonu (*) Adres poczty elektronicznej (*) Nr faksu (*) Adres strony internetowej (*)	[Adres, z którego ma korzystać konsument]
W stosownych przypadkach	
Rejestracja	[Rejestr handlowy, do którego został wpisany kredytodawca, oraz numer, pod którym kredytodawca został zarejestrowany lub równoważny sposób jego identyfikacji w tym rejestrze]
W stosownych przypadkach	
Organ nadzorczy	
b) dotyczące umowy o kredyt	
Prawo do odstąpienia od umowy	Tak/nie
<i>Ma Pani/Pan prawo do odstąpienia od umowy o kredyt w terminie 14 dni kalendarzowych.</i> W stosownych przypadkach Korzystanie z prawa do odstąpienia od umowy	[Praktyczne wskazówki dotyczące korzystania z prawa do odstąpienia, zawierające między innymi adres, na jaki należy wysłać powiadomienie o odstąpieniu; konsekwencje nieskorzystania z tego prawa]
W stosownych przypadkach	
Prawo przyjmowane przez kredytodawcę jako podstawa ustanowienia z Panią/Panem stosunków przed zawarciem umowy o kredyt	
W stosownych przypadkach	
Klauzula dotycząca prawa właściwego dla umowy o kredyt lub właściwego sądu	[Należy tu podać stosowną klauzulę]

▼ B

<p>W stosownych przypadkach</p> <p>Obowiązujący język</p>	<p>Informacje i warunki umowne będą podawane w języku [dany język]. Za Pani/Pana zgodą w okresie obowiązywania umowy o kredyt zamierzamy się z Panem/Panią porozumiewać w języku [dany język/języki].</p>
<p>c) dotyczące odwołań</p> <p>Istnienie pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego oraz dostęp do tego mechanizmu</p>	<p>[Informacja, czy konsument będący stroną umowy zawieranej na odległość może skorzystać z pozasądowego mechanizmu reklamacyjnego i odwoławczego, a jeżeli tak – sposoby uzyskiwania dostępu do niego]</p>

(*) Ta informacja ma dla kredytodawcy charakter opcjonalny.